

Obsah

Seznam zkratk	7
Úvod	9
1. Vzdělání a jeho role v životě jedince a společnosti	12
1.1 Oborová pojetí vzdělání	12
1.2 Funkce vzdělání	15
1.3 Teorie vzdělávání	18
2. Sociologie vzdělávání jako výchozí oborový rámec	21
2.1 Teoretické přístupy v sociologii vzdělávání	23
2.1.1 Teorie strukturálně-funkcionalistické	24
2.1.2 Teorie konfliktu	26
2.1.3 Symbolický interakcionismus	28
2.1.4 Současné přístupy v sociologii vzdělávání	30
2.2 Koncept rovných příležitostí ve vzdělávání	32
2.3 Sociologické teorie vzdělanostních nerovností	34
3. Přístupnost terciární úrovně vzdělávání	39
3.1 Specifika vzdělávání na terciární úrovni	39
3.2 Expanze terciárního vzdělávání	41
3.3 Nerovnosti v přístupu k vysokoškolskému vzdělání	44
4. Zdravotní postižení	49
4.1 Pojetí zdravotního postižení	49
4.2 Modely analýzy zdravotního postižení	52
4.2.1 Individuální (medicínský) model	52
4.2.2 Sociální (sociálně-politický) model	53
4.2.3 Disablement proces	55

4.3 Zdravotní postižení jako překážka sociálního začlenění	56
4.4 Ochrana lidských práv osob se zdravotním postižením	58
5. Přístup osob se zdravotním postižením ke vzdělání	61
5.1 Zdroje nerovností v přístupu ke vzdělání osob se zdravotním postižením	62
5.2 Společné vs. speciální vzdělávání	64
5.3 Vzdělávání osob se zdravotním postižením na úrovni primární a sekundární	67
5.4 Vzdělávání na úrovni terciární	69
6. Současný stav zpřístupňování vysokoškolského vzdělání pro osoby se zdravotním postižením v ČR	74
6.1 Populace studentů se zdravotním postižením na vysokých školách	76
6.2 Podpůrné systémy a trendy v jejich koncepci	80
6.3 Sociální práce jako nástroj podpory studia	81
7. Studenti se zdravotním postižením na Univerzitě Karlově a systém jejich podpory – výsledky výzkumné studie	85
7.1 Dosavadní studie v této oblasti	90
7.2 Výchozí teoretický rámec	92
7.3 Metodologický rámec	98
7.3.1 Výzkumné cíle a otázky	98
7.3.2 Charakter výzkumné studie a její fáze	99
7.3.3 Charakteristika výzkumného souboru	100
7.3.4 Sběr dat a jeho organizace ve výzkumné fázi	105
7.3.5 Analýza dat	105
7.4 Výsledky studie	107
7.4.1 Motivace k vysokoškolskému studiu	107
7.4.2 Motivace k volbě studijního oboru	112
7.4.3 Překážky ve studiu	115
7.4.4 Zdroje a formy podpory při studiu	121
7.4.5 Úspěšnost studentů se zdravotním postižením	128
7.5 Shrnutí	140
Závěr	146
Literatura	149
Summary	159